

A Budavári Palota Szent István-termének textil-rekonstrukciója

Kutasi Csaba^{*)}

A Nemzeti Hauszmann-terv részeként, a Budavári Ingatlanfejlesztő és Üzemeltető Nonprofit Kft. által kiírt nyílt közbeszerzés eredményeként a pécsi székhelyű lakástextil-gyártó és -forgalmazó cégcsoport, a **Rovitex Hungária Kft.** végzi a textil-rekonstrukciós feladatokat. A közreműködő német alvállalkozó munkálatokat végzett többek között a bécsi Schönbrunn, valamint a potsdami Sansoucci kastély felújításában is. **Heiner Büld**, a nemzetközileg elismert német restaurátor professzor már elkezdte a maradványanyagok vizsgálatát a rekonstrukció előkészítéseként.

A Budavári Palota a II. világháborúban elpusztult, Szent István-terme valószínűleg kiégett és a berendezés teljesen tönkrement. A terem a Hauszmann Alajos-féle palotaegyüttesben a palotát és a Rudolf trónörökös részére tervezett épületet összekötő nyaktagban helyezkedett el. A 83 négyzetméteres helyiség ablakai délre, a Tabánra és a Gellért-hegyre néztek. Anyaghasználatában és stílusában is elütött az együttes alapvetően barokk és neobaro-ker enteriőrjétől, uralkodó stíluseleme a szecessziós ornamentika volt. A kialakításában közreműködő magyar mesterek – Zsolnay Miklós, Thék Endre, Haas Fülöp és fia, a francia Gelb M. vállalkozás – díjat is kaptak munkájukért az 1900-as párizsi világkiállításon.

A terem eredeti textilberendezése három részből állt: a falat borító szövetet a Haas Fülöp és fia osztrák cég gyártotta, a teremben lévő két hatalmas, háromrétegű, aranyhímzéses, aranybrokát függönykompozíciót pedig valószínűleg a franciaországi Gelb M. cég szállította. Ezen kívül a terem díszítették még a szintén Franciaországban készült, nagyon magas színvonalú, aranyhímzéses bútordíszek is.

A terem burkoló textilkárpitból, valamint a Franciaországban készült függönyből is maradt fenn mintaként textil-részlet, ez segíti a restaurátorokat a hiteles másolat elkészítésében. Az anyagmaradvány egy neoromán stílusú, az akkori

idők legmagasabb művészi színvonalú technikáit magában foglaló iparművészeti alkotás, megfigyelhetők benne a legkülönbözőbb technikájú aranyhímzések, zsinórozások is. Bár az egykori igazgyöngy rátétek és féldrágák bérakások hiányoznak a kompozícióról, de fennmaradtak jó minőségű fényképek, amelyek alapján pontosan lehet ezeket is rekonstruálni. Az anyag színei az

Romeisz Norbert ügyvezető a mintaként szolgáló textilmaradványt szemléli
MTI fotó: Illés Tibor

radtak jó minőségű fényképek, amelyek alapján pontosan lehet ezeket is rekonstruálni. Az anyag színei az

A megmaradt textilra elemző vizsgálata
MTI fotó: Illés Tibor

anyag előlő oldalán kifakultak, de a hátoldalán megmaradtak, ennek alapján szintén tökéletes rekonstrukció készíthető.

A Nemzeti Hauszmann-terv részeként, a Budavári Ingatlanfejlesztő és Üzemeltető Nonprofit Kft. által kiírt nyílt közbeszerzés eredményeként a pécsi székhelyű lakástextil gyártó- és forgalmazó cégcsoport, a **Rovitex Hungária Kft.** készíti el a rekonstrukciót. **Romeisz Norbert**, a cég ügyvezető igazgatójának tájékoztatása szerint több szakértő és külföldi restaurátor bevonásával zajlik a munka.

A nemzetközileg elismert német restaurátor professzor, **Heiner Büld** vezetésével már elkezdődött az alapanyagok elemzése, aki a zsinórok felbontását, az eredeti anyagösszetétel, a színt és a színváltozásokat vizsgálja. A szálmélységig végzett laboratóriumi elemzés és a speciális textilszkenner alkalmazásával meghatározható az eredeti szín, anyagösszetétel és a szövés technika is.

A Rovitex Hungária Kft.-nek egy többretegű, lánsszírozott¹ és brosirozott², arany- és selyemszálakkal szőtt falkárpitot kell rekonstruálnia, továbbá két darab, egyenként három-három részből álló, féldrágakövekkel díszített függönykompozíciót, valamint nyolc darab karosszék és hat darab taburet (ülőke) bársony alapú, arany- és selyemszálakkal hímzett huzatait kell legyártania és elhelyeznie. A Romeisz Norbert vezette pécsi vállalkozás német és olasz szakértők bevonásával, valamint egy alvállalkozóval együtt vállalta a megbízást, amely közreműködött többek között a bécsi Schönbrunn, valamint a potsdami Sansoucci kastély felújításában is.

A rendkívül összetett rekonstrukciós munka várhatóan 2018 elején fejeződik be.

Lapunkban igyekszünk folyamatos tájékoztatást adni Budavári Palota Szent István-termének textilrekonstrukcióról, a Rovitex Kft.-től érkező beszámolók alapján.

¹ A négy fonálrendszeres (kötőlánc és lebegő vetülék, főlánc és alapvetülék) ún. lampasz szövet díszítését többek között lánsszírozó vetülékekkel végzik; a szövet színoldalán a mintának megfelelően kiemelkedő részeket biztosító – pl. fém-, vagy eltérő színű – fonál a szövet teljes szélességében végig fut

² Szintén a lampasz szövet rusztikus díszítője, azonban csak a minta helyén épül be a szövetszerkezetbe (minden motívumnál megszakad); az ún. brosirozó ládából vezetik be a szövés során.

^{*)} Az összeállítás MTI források alapján készült.